



Briselē, 20.7.2016.
COM(2016) 505 final

*Limité cabinets Embargo
jusqu'à l'adoption*

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN
DALĪBVALSTU PARLAMENTIEM**

**par priekšlikumu pieņemt direktīvu, ar ko groza Direktīvu par darba ņēmēju
norīkošanu darbā, sakarā ar subsidiaritātes principu, saskaņā ar 2. protokolu**

1. IEVADS

Komisija savās Politikas pamatnostādņēs¹ apņēmas veicināt dziļāku un taisnīgāku iekšējo tirgu. Savienība ir izveidojusi un nodrošina tāda iekšējā tirgus darbību, kas balstās uz ļoti konkurētspējīgu sociālo tirgus ekonomiku ar mērķi panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo progresu.

Šajā kontekstā un saskaņā ar Komisijas 2016. gada darba programmu Komisija 2016. gada 8. martā pieņēma priekšlikumu² mērķtiecīgi pārskatīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā.³ Rīcības un priekšlikumā izvēlētas politikas pamatā esošie iemesli ir izklāstīti paskaidrojuma rakstā, ierosinātās direktīvas apsvērumos un priekšlikumam pievienotajā Ietekmes novērtējuma ziņojumā⁴.

Būtībā priekšlikuma mērķis ir nodrošināt, ka pakalpojumu sniegšanas brīvības īstenošana Savienībā norit saskaņā ar nosacījumiem, kas garantē vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmējiem un darba ņēmēju tiesību ievērošanu. 20 gadus pēc direktīvas pieņemšanas Komisija konstatēja, ka Direktīva 96/71/EK vairs neatbilst šādiem nosacījumiem, ņemot vērā pašreizējo ekonomisko situāciju un sociālos apstākļus dalībvalstīs. Tādēļ tā iesniedza likumdošanas pasākuma priekšlikumu. Komisijas priekšlikuma mērķis ir specifiskās identificētās problēmas atrisināt ar ierobežota skaita mērķtiecīgiem Direktīvas 96/71/EK grozījumiem.

Līguma 2. protokols par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes principa piemērošanu ļauj valstu parlamentiem sniegt pamatotus atzinumus gadījumos, kad tie uzskata, ka tiesību akta priekšlikums neatbilst subsidiaritātes principam⁵. Ja valstu parlamentu sniegtie pamatotie atzinumi veido vismaz trešo daļu no tiem piešķirtajām balsīm⁶, Komisijai priekšlikums jāpārskata. Balstoties uz pārskatīšanas rezultātiem, Komisija var lemt, vai priekšlikumu atstāt spēkā, grozīt vai atsaukt, kā arī tai jāsniedz šāda lēmuma pamatojums.

2. protokola 6. pantā noteiktajā termiņā valstu parlamentu 14 palātas katra nosūtīja Komisijai pamatotu atzinumu, apgalvojot, ka 2016. gada 8. martā Komisijas izklāstītais priekšlikums neatbilst subsidiaritātes principam, un tādējādi uzsāka protokola 7. panta 2. punktā minēto procedūru. Šī paziņojuma mērķis ir sniegt atbildes uz paustajām bažām, ciktāl tās attiecas uz subsidiaritātes principu.

Šajā saistībā Komisija vēlas atgādināt, ka viena no Komisijas prioritātēm ir saišu stiprināšana un jaunu partnerību veidošana ar valstu parlamentiem, tādējādi tuvinot

¹ http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_lv.pdf.

² Dokuments COM(2016) 128 *final*, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0128&qid=1459769597959&from=LV>.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 16. decembra Direktīva 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā (OV L 18, 21.1.1997., 1. lpp.).

⁴ Dokuments SWD(2016) 52 *final*.

⁵ Valsts parlaments astoņu nedēļu laikā var iesniegt pamatotu atzinumu par tiesību akta priekšlikumu, sākot no tā nosūtīšanas Savienības oficiālajās valodās.

⁶ Katram valsts parlamentam ir divas balsis. Divpalātu parlamentu gadījumā katrai palātai ir viena balss.

Savienību tās pilsoņiem⁷. Komisija pievērš lielu uzmanību zināšanu padziļināšanai par dalībvalstīm institūcijas iekšienē un savstarpējas izpratnes un iedarbīgu saziņas kanālu veidošanai starp valsts un Eiropas līmeni⁸.

2. PROCEDŪRA

2. protokola 7. panta 2. punktā minētā procedūra ir vērsta tikai uz subsidiaritātes principu, kas definēts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. panta 3. punktā⁹. Tādējādi pamatotajos atzinumos 2. protokola 6. panta nozīmē valstu parlamentiem ir jāizklāsta, kāpēc tie uzskata, ka tiesību akta projekts neatbilst minētajam principam.

2. protokola 6. panta 2. punktā noteiktajā termiņā 11 dalībvalstu 14 parlamentu palātas sniedza pamatotos atzinumus, tādējādi uzsākot iepriekšminētā protokola 7. panta 2. punktā noteikto procedūru. Šādas parlamentu palātas (balsu skaits iekavās): Rumānijas parlamenta Deputātu palāta (1), Rumānijas parlamenta Senāts (1), Čehijas parlamenta Deputātu palāta (1), Čehijas parlamenta Senāts (1), Polijas Seims (1), Polijas Senāts (1), Lietuvas Republikas Seims (2), Dānijas parlaments (2), Horvātijas parlaments (2), Latvijas Saeima (2), Bulgārijas Nacionālajā asambleja (2), Ungārijas Nacionālā asambleja (2), Igaunijas parlaments (2) un Slovākijas Nacionālā padome (2). Minētie pamatotie atzinumi veido 22 balsis¹⁰.

Turklāt sešu valstu parlamenti (Spānijas *Cortes Generales*, Itālijas *Camera dei Deputati*, Portugāles *Assembleia da República*, Apvienotās Karalistes *House of Commons*, Francijas *Sénat* un Itālijas *Senato della Repubblica*) nosūtīja atzinumus politiskā dialoga ietvaros, galvenokārt uzskatot priekšlikumu par saderīgu ar subsidiaritātes principu.

Komisija publiski apstiprināja 2. protokola 7. panta 2. punktā noteiktās procedūras uzsākšanu 2016. gada 11. maijā, dienā pēc 2. protokola 6. panta 2. punktā noteiktā termiņa notecēšanas.

Atbilstoši saistībām nodrošināt valstu parlamentiem teikšanu Eiropas lēmumu pieņemšanā Komisija rūpīgi izanalizēja pamatotos atzinumus. Pirms secinājumu izdarīšanas tā tieši sazinājās ar valstu parlamentiem par izvirzītajām problēmām, jo īpaši Eiropas lietu komisiju konferences (COSAC) 2016. gada 13. jūnijā notikušajā sanāksmē, kur noritēja galvenokārt uz procesuālajiem aspektiem koncentrēta parlamentāra viedokļu

⁷ Komisijas priekšsēdētāja Politikas pamatnostādņu 10. punkta "Demokrātisku pārmaiņu savienība" ceturrtā daļa: "Man ļoti būtiskas ir attiecības ar valstu parlamentiem, jo īpaši attiecībā uz subsidiaritātes principa piemērošanu. Es izpētīšu veidus, kādos uzlabot mijiedarbību ar valstu parlamentiem, lai tādā veidā Eiropas Savienību pietuvinātu pilsoņiem."

⁸ Pilnvarojuma vēstulēs visiem Komisijas locekļiem Komisijas priekšsēdētājs norādīja: "Aicinu visus komisārus uzņemties saistības par jaunu partnerību ar dalībvalstu parlamentiem, tie pelnījuši īpašu uzmanību un aicinu (...) komisārus nākt klajā un izskaidrot valstu parlamentos svarīgus priekšlikumus un iniciatīvas. Tas ļaus arī padziļināt zināšanas par dalībvalstīm mūsu institūcijā un veidot savstarpēju izpratni un iedarbīgus saziņas kanālus starp valsts un Eiropas līmeni."

⁹ LES 5. panta 3. punkts: "Saskaņā ar subsidiaritātes principu jomās, kuras nav ekskluzīvā Savienības kompetencē, Savienība rīkojas tikai tad, ja dalībvalstis centrālā vai reģionālā un vietējā līmenī nevar pietiekami labi īstenot paredzētās darbības mērķus, bet ierosinātās darbības mēroga vai seku dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī."

¹⁰ 2. protokola 7. panta 2. punktā noteiktās procedūras uzsākšanai nepieciešamais sliekšnis ir 19 balsis.

apmaiņa, un 2016. gada 11. jūlijā notikušajā sanāksmē, kur noritēja būtiska diskusija plašāku debašu kontekstā par ES sociālo dimensiju.

3. KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMS DIREKTĪVAI, AR KO GROZA DIREKTĪVU PAR DARBA ŅĒMĒJU NORĪKOŠANU DARBĀ

Komisijas 2016. gada 8. marta priekšlikums — direktīva, ar ko groza 1996. gada Direktīvu par darba ņēmēju norīkošanu darbā, — balstās uz iekšējā tirgus juridisko pamatu, proti, Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 53. panta 1. punktu un 62. pantu. Norīkošana darbā ir pārrobežu darbība pēc definīcijas. Ikkatrai norīkošanai ir sekas vismaz divās dalībvalstīs. Neapšaubāmi, noteikumi par norīkošanu darbā rada tiesības un pienākumus starp personām dažādās dalībvalstīs, t. i., starp darba devēju izcelsmes dalībvalstī un darba ņēmēju, kurš uz laiku uzturas citā dalībvalstī. Konkrētos apstākļos pakalpojumu saņēmēju pēdējā no minētajām dalībvalstīm var turklāt uzskatīt par līdzatbildīgu.

Tādējādi darba ņēmēju norīkošanai darbā ir būtiska nozīme iekšējā tirgū, jo īpaši pārrobežu pakalpojumu sniegšanas jomā. Komisija ir apņēmusies stiprināt iekšējo tirgu, kas cita starpā nozīmē, ka jāsekmē pakalpojumu sniegšanas brīvība kopumā un īpaši uzņēmumu, kas norīko darba ņēmējus, pakalpojumu sniegšanas brīvība. Tas iespējams tikai tad, ja tiesiskais satvars, kura ietvaros norit norīkošana darbā, sniedz skaidrus, taisnīgus un īstenojamus noteikumus.

Komisijas priekšlikumā ir ierosinātas trīs galvenās izmaiņas 1996. gada direktīvā:

- pirmkārt, priekšlikumā noteikts, ka visus uzņēmējas dalībvalsts obligātos noteikumus par atalgojumu piemēro šajā dalībvalstī norīkotajiem darba ņēmējiem. Ar likumu vai vispārēji piemērojamiem koplīgumiem noteiktie noteikumi kļūst obligāti norīkotajiem darba ņēmējiem visās ekonomikas nozarēs. Ja saskaņā ar saviem tiesību aktiem un praksi dalībvalsts uzliek uzņēmumiem pienākumu slēgt apakšuzņēmuma līgumus tikai ar uzņēmumiem, kuri piešķir darba ņēmējiem tādus pašus atalgojuma nosacījumus, kādus piemēro līgumslēdzējam, priekšlikums atļauj dalībvalstīm līdzvērtīgi piemērot šos noteikumus uzņēmumiem, kas darba ņēmējus norīko darbā savā teritorijā;

- otrkārt, priekšlikumā noteikts, ka nosacījumiem, kas piemērojami pārrobežu darba aģentūrām, kuras izīrē darba ņēmējus, jābūt tādiem, kādus saskaņā ar Direktīvas 2008/104/EK 5. pantu piemēro valsts aģentūrām, kas izīrē darba ņēmējus;

- treškārt, priekšlikumā noteikts, ja sagaidāms, ka norīkojuma ilgums pārsniegs 24 mēnešus, vai ja faktiskais norīkojuma ilgums pārsniedz 24 mēnešus, uzņēmēja dalībvalsts tiek uzskatīta par valsti, kurā darba ņēmējs pastāvīgi veic darbu. Piemērojot regulas "Roma I" noteikumus¹¹, šādu norīkoto darba ņēmēju darba līgumam tādējādi piemēro uzņēmējas dalībvalsts tiesību aktus, ja nav izdarīta cita izvēle.

Priekšlikums nerisina nevienu no jautājumiem, kas apskatīti 2014. gada Izpildes direktīvā, kuras mērķis ir stiprināt instrumentus, lai apkarotu un sodītu likuma apiešanu un krāpšanu saistībā ar darba ņēmēju norīkošanu. Tā koncentrējas uz jautājumiem, kas attiecas uz ES reglamentējošajiem noteikumiem, kas noteikti ar sākotnējo 1996. gada

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) (OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp.).

direktīvu. Tādēļ priekšlikums mērķtiecīgi pārskatīt 1996. gada direktīvu un Izpildes direktīva viena otru papildina un savstarpēji stiprina.

4. SUBSIDIARITĀTES PĀRSKATĪŠANA

4.1. Subsidiaritātes princips un 2. protokols

Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas judikatūrai¹² subsidiaritātes principa ievērošanas pārbaudē tiesā ir nepieciešams noteikt, vai Savienības likumdevējs, balstoties uz detalizētu paziņojumu, bijis tiesīgs uzskatīt, ka ierosinātā darbība ir labāk sasniedzama Savienības līmenī. Tādējādi tiesa atzīst, ka Savienības institūcijām ir zināma rīcības brīvība subsidiaritātes principa ievērošanas izvērtēšanā. Tāda pati juridiska noteikšana nepieciešama, pārskatot Komisijas tiesību akta priekšlikumu saskaņā ar 2. protokolu.

2. protokola 6. panta nozīmē valstu parlamentiem pamatotajos atzinumos ir jāizklāsta, kāpēc tie uzskata, ka tiesību akta projekts neatbilst subsidiaritātes principam. Tādēļ pašreizējā pārskatīšanā tiek vienīgi noteikts, vai ierosinātā direktīvas grozījumu priekšlikuma mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī.

Ņemot vērā, ka likumdošanas procesa kontekstā nozīmīgi būs visi valsts parlamentu paustie argumenti, Komisija grasās tos sīki izskatīt atsevišķi, vēstulē attiecīgajam parlamentam atbilstoši "politiskajam dialogam".

4.2. Valstu parlamentu paustās bažas par subsidiaritāti

Valstu parlamentu pamatotajos atzinumos pauduši šādus argumentus par subsidiaritāti:

- esošie noteikumi ir pietiekami un pienācīgi (4.2.1. punkts);
- Savienības līmenis nav pienācīgs rīcības līmenis (4.2.2. punkts);
- priekšlikumā nav skaidri atzīta dalībvalstu kompetence atalgojuma un nodarbinātības nosacījumu jautājumā (4.2.3. punkts);
- priekšlikumā iekļautais subsidiaritātes principa pamatojums nav pietiekami izvērstas (4.2.4. punkts).

4.2.1. Esošie noteikumi ir pietiekami un pienācīgi

Vairāki valstu parlamentu uzskata, ka patlaban spēkā esošie noteikumi ir pienācīgi, vismaz situācijās, kad esošā direktīva dod dalībvalstij iespēju paplašināt vispārīgo noteikumu piemērošanu (kopīgumu slēgšana arī citās nozarēs, ne tikai būvniecībā, pagaidu darba aģentūras darba ņēmēji). Ciktāl tas attiecas uz norīkotajiem darba ņēmējiem, Igaunijas parlaments pauž līdzīgu argumentu.

Priekšlikuma mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus valsts un pārrobežu pakalpojumu sniedzējiem un nodrošināt, ka vienā un tajā pašā vietā strādājošus darba ņēmējus jebkurā ekonomikas nozarē aizsargā vienādi obligātie noteikumi, neraugoties uz to, vai tie ir vietējie, vai norīkotie darba ņēmēji. Dalībvalsts, kurai ir izvēle, bet ne pienākums piemērot šādus noteikumus citās nozarēs, nevis būvniecības nozarē, šo mērķi nesasniedz pilnībā. Šādā situācijā dalībvalsts tiešām var izlemt šādi nerīkoties, tādējādi nenodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un

¹² Lieta C-547/14, *Philip Morris*, EU:C:2016:325, 218. punkts.

norīkoto darba ņēmēju pienācīgu aizsardzību tādās nozarēs. Pienākumu visām dalībvalstīm piemērot noteikumus visās ekonomikas nozarēs nevar noteikt valsts līmenī, bet tas jānosaka Savienības līmenī. Tādēļ Komisija uzskata, ka priekšlikuma mērķi šajā jautājumā var labāk sasniegt Savienības līmenī.

Tas pats attiecas uz pienākumu dalībvalstīm piemērot vienādus noteikumus pārrobežu pagaidu darba aģentūras darba ņēmējiem un valsts pagaidu darba aģentūras darba ņēmējiem.

Bulgārijas Republikas Nacionālā asambleja, Čehijas parlamenta Senāts, Igaunijas parlaments, Ungārijas Nacionālā asambleja, Lietuvas Republikas Seims, Latvijas Saeima, Rumānijas parlamenta Deputātu palāta un Slovākijas Republikas Nacionālā padome uzskata, ka atalgojuma saskaņošanai dalībvalstīs būtu jānotiek turpmākas ekonomiskās attīstības rezultātā, nevis Savienības likumdošanas pasākumu rezultātā. Te jāpiezīmē, ka priekšlikuma mērķis nav atalgojuma saskaņošana dalībvalstīs. Priekšlikumā tikai nodrošināts, ka uzņēmējas dalībvalsts obligātie noteikumi par atalgojumu ir piemērojami arī šajā dalībvalstī norīkotajiem darba ņēmējiem. Turklāt fakts, ka ekonomiskā attīstība laika gaitā var izraisīt lielāku konvergenci atalgojuma mehānismā, neizslēdz vajadzību nodrošināt, arī vidējā termiņā, uzņēmumiem vienlīdzīgus konkurences apstākļus un norīkotajiem darba ņēmējiem pienācīgu aizsardzību.

4.2.2. Pienācīgs darbības līmenis

Visos pamatotajos atzinumos, izņemot Dānijas parlamenta pamatoto atzinumu, bija viedoklis, ka darbības mērķi varētu labāk sasniegt dalībvalsts līmenī vai ka Komisija nav pietiekami pierādījusi, ka darbība būtu jāizpilda Savienības līmenī.

Daži no pamatotos atzinumus iesniedzošajiem valsts parlamentiem uzskatīja, ka tas īpaši attiecas uz dažiem no ierosinātajiem noteikumiem: vispārēji saistošo koplīgumu piemērošanas paplašināšana ārpus būvniecības nozares (Bulgārijas Nacionālā asambleja, Čehijas parlamenta Deputātu palāta un Senāts) un noteikumi par apakšuzņēmumu ķēdēm un par pagaidu darba aģentūras darba ņēmējiem (Polijas Seims un Senāts). Ungārijas Nacionālā asambleja uzskata, ka, pašreizējā jēdziena "minimālās algas likmes" vietā ieviešot jēdzienu "atalgojums", priekšlikums nerada pievienoto vērtību, ņemot vērā atalgojuma jēdziena iespējamo neskaidrību.

Kā minēts 3. sadaļā, priekšlikuma mērķis ir veicināt pareizu iekšējā tirgus darbību, jo īpaši, veicināt pakalpojumu sniegšanas brīvību, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus valsts un pārrobežu pakalpojumu sniedzējiem, pienācīgu norīkoto darba ņēmēju aizsardzību un skaidrību un paredzamību attiecībā uz norīkotajiem darba ņēmējiem piemērojamo tiesisko regulējumu. Komisija uzskata, ka šie mērķi ir savstarpēji atkarīgi un tos var labāk sasniegt Savienības līmenī. Ja dalībvalsts attiecībā uz mērķtiecīgajām izmaiņām, kas ierosinātas ar tiesību akta projektu, rīkotos vienpusēji – valsts līmenī –, to rīcība varētu novest pie iekšējā tirgus sadrumstalotības, raugoties no pakalpojumu sniegšanas brīvības aspekta.

Jau, pieņemot 1996. gada direktīvu, un vēlreiz – 2014. gadā –, pieņemot Izpildes direktīvu, Savienības likumdevējs lēma, ka pakalpojumu sniegšanas brīvības veicināšana, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus valsts un pārrobežu pakalpojumu sniedzējiem un pienācīgu norīkoto darba ņēmēju aizsardzību, ir labāk sasniedzama Savienības līmenī. Tas noteica tiesisko regulējumu attiecībā uz darba ņēmēju norīkošanu darbā Savienības līmenī, ņemot vērā darba ņēmēju norīkošanas darbā pārrobežu raksturu, kā arī ņemot vērā, ka, gadījumā, ja dalībvalstis darbotos vienpusēji –

valsts līmenī—, to rīcība varētu novest pie iekšējā tirgus sadrumstalotības, raugoties no pakalpojumu sniegšanas brīvības aspekta.

Izstrādājot priekšlikumu, Komisija veicina LESD 57. pantā noteikto tiesību īstenošanu, kurā noteikts, ka persona, kas sniedz pakalpojumus, var uz laiku veikt darbības dalībvalstī, kur sniedz pakalpojumus, saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus šī valsts izvirza pati saviem pilsoņiem.

Rīkojoties atsevišķi, dalībvalstis nevarētu sasniegt vēl kādu svarīgu pasākumu mērķi: panākt juridisko konsekvenci visā iekšējā tirgū un skaidrību norīkotajiem darba ņēmējiem piemērojamajā tiesiskajā regulējumā, jo tiem piešķirtā aizsardzība atšķirtos atkarībā no uzņēmējas dalībvalsts pieejas. Fakts, ka tiesiskais regulējums Savienības līmenī nav pietiekami saskaņots, nenoliedzami palielina zināšanu trūkumu gan par darba ņēmēju tiesībām, gan par izmantojošo uzņēmumu un pagaidu darba aģentūru tiesībām.

Iepriekšminēto iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka tās priekšlikuma mērķus vislabāk var sasniegt Savienības līmenī.

4.2.3. Dalībvalstu kompetences nepārprotamas atzīšanas trūkums

Dānijas parlaments uzskata, ka bažas par subsidiaritāti ir saistītas ar to, ka priekšlikumā, pretēji Direktīvai 96/71/EK, nav nepārprotamas atsauces uz dalībvalstu kompetenci, ciktāl tā attiecas uz samaksas definīciju un nodarbinātības noteikumiem un nosacījumiem.

Taču Komisijas priekšlikumā pilnīgi un nepārprotami respektēta dalībvalstu kompetence noteikt atalgojumu un citus nodarbinātības noteikumus un nosacījumus saskaņā ar saviem tiesību aktiem un praksi, un tas skaidri norādīts. 12. apsvērumā apstiprināts, ka *"paredzēt noteikumus par atalgojumu saskaņā ar saviem tiesību aktiem un praksi ir dalībvalstu kompetence."* Turklāt tekstā, ar ko paredzēts grozīt 3. panta 1. punktu, pirmajā daļā skaidri norādīts, ka darbā norīkotajiem darba ņēmējiem piemēro darba noteikumus, kurus tajā dalībvalstī, kurā darbu veic, nosaka ar normatīviem vai administratīviem noteikumiem vai vispārēji piemērojamiem koplīgumiem. Ierosinātajās izmaiņās atalgojums definēts kā *"visi obligātie atalgojuma elementi saskaņā ar valsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem, koplīgumiem vai šķīrējtiesas nolēmumiem, kas ir pasludināti par vispārēji piemērojamiem, un/vai gadījumā, ja nav sistēmas kolektīvu līgumu vai šķīrējtiesas nolēmumu pasludināšanai par vispārēji piemērojamiem, citiem koplīgumiem vai šķīrējtiesas nolēmumiem 8. punkta otrās daļas nozīmē dalībvalstī, kuras teritorijā darba ņēmējs ir norīkots."*

Tādējādi priekšlikums Savienības līmenī ne regulē atalgojumu, ne definē atalgojumu vai atalgojuma pamatelementus. Tas tikai nosaka, ka dalībvalstu noteiktie obligātie noteikumi par atalgojumu būtu nediskriminējot jāpiemēro vietējiem un pārrobežu pakalpojumu sniedzējiem un vietējiem un pārrobežu norīkotajiem darba ņēmējiem.

Dānijas parlaments arī uzskata, ka priekšlikums liek šaubīties par dalībvalstu kompetenci noteikt pagaidu darba aģentūru darba ņēmējiem piemērojamus noteikumus un nosacījumus. Dānijas parlaments neapstrīd Savienības iespēju rīkoties šajā jautājumā vai to, ka pašlaik ar 1996. gada direktīvu sniegtā iespēja izvēlēties priekšlikumā tiek padarīta par obligātu. Dānijas parlaments uzskata, ka valstu kompetenci varētu sašaurināt pieeja, kas izpaužas kā nepārprotama atsauce uz Direktīvas 2008/104/EK 5. pantu.

Lai veicinātu pagaidu darba aģentūru pārrobežu pakalpojumu sniegšanu, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un aģentūru darba ņēmēju pienācīgu aizsardzību, ir lietderīgi nodrošināt, ka pārrobežu pagaidu darba aģentūru darba ņēmējiem ir tādas pašas tiesības kā tās, kas ar Direktīvu 2008/104/EK noteiktas valsts pagaidu darba aģentūru darba ņēmējiem. Minētais princips neskar katras dalībvalsts kompetenci noteikt šīs tiesības.

4.2.4. Pamatojuma trūkums

Vairāki valstu parlamenti bilduši, ka Komisija nav izpildījusi Līguma 2. protokola 5. panta¹³ prasību, kurā noteikts, ka tiesību aktu projektus pamato, ņemot vērā subsidiaritātes principu un proporcionālītātes principu, uzskatīdami, ka pamatojums priekšlikuma paskaidrojuma rakstā nav pietiekami izvērst.

Šādu nostāju paudusi Bulgārijas Nacionālā asambleja, Čehijas parlamenta Deputātu palāta, Čehijas parlamenta Senāts, Horvātijas parlaments, Ungārijas Nacionālā asambleja, Latvijas Saeima, Polijas Seims, Rumānijas parlamenta Senāts un Slovākijas Republikas Nacionālā padome.

Eiropas Savienības Tiesa ir lēmusi¹⁴, ka LESD 296. pantā paredzētais pienākums sniegt tiesību aktu pieņemšanas pamatojumu nozīmē, ka attiecīgajos pasākumos būtu jāpamato, kādu iemeslu dēļ, iestāde tos ir pieņēmusi, — lai Tiesa varētu īstenot savas pārskatīšanas tiesības un lai dalībvalstis un pilsoņi varētu iepazīties ar apstākļiem, kuros Savienības iestādes ir piemērojušas Līgumu. Tajā pašā spriedumā Tiesa noteica, ka netiešs un samērā ierobežots pamatojums ir pietiekams, lai subsidiaritātes princips būtu ievērots. Jaunākā spriedumā Tiesa skaidri norādījusi, ka pienākuma norādīt pamatojumu izpilde attiecībā uz subsidiaritātes principu ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai apstrīdētā tiesību akta tekstu, bet arī tā kontekstu un lietas apstākļus¹⁵. Tiesa īpaši izskata, vai Komisijas priekšlikumā un tā ietekmes novērtējumā ir pietiekama informācija, kas skaidri un nepārprotami norāda, kādas priekšrocības ir rīcībai Savienības, nevis dalībvalsts līmenī¹⁶.

Šajā gadījumā attiecībā uz subsidiaritāti paskaidrojuma rakstā bija teikts: "Spēkā esošo direktīvu var grozīt, tikai pieņemot jaunu direktīvu." Tā kā šis apgalvojums ir kodolīgs, to papildina direktīvas projekta apsvērumi un projektam pievienotais ietekmes novērtējuma ziņojums.

Direktīvas projekta apsvērumi skaidri pasaka, kādēļ nepieciešama rīcība Savienības līmenī, kas dažos aspektos uzlabotu Savienības reglamentējošos noteikumus par darba ņēmēju norīkošanu darbā.

¹³ Līguma 2. protokola 5. pantā noteikts: "Leģislatīvo aktu projekti ir pamatoti, ņemot vērā subsidiaritātes principu un proporcionālītātes principu. Jebkurā leģislatīvā akta projektā jābūt iekļautam sīki izstrādātam ziņojumam, kas ļautu izvērtēt atbilstību subsidiaritātes principam un proporcionālītātes principam. Šajā ziņojumā jāiekļauj elementi, kas ļauj izvērtēt akta finansiālo ietekmi, un – attiecībā uz direktīvu – tās ietekmi uz noteikumiem, kas dalībvalstīm jāievieš, tostarp – attiecīgā gadījumā – uz reģionālajiem tiesību aktiem."

¹⁴ Lieta C-233/94, Vācija/Parlaments un Padome, EU:C:1997:231, 25. punkts.

¹⁵ Lieta C-547/14, Philip Morris, EU:C:2016:325, 225. punkts. Sk. arī spriedumu Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 61. punkts.

¹⁶ Lieta C-547/14, Philip Morris, EU:C:2016:325, 226. punkts.

Kā jau iepriekš minēts, 12. apsvērumā precizēts, ka "*paredzēt noteikumus par atalgojumu saskaņā ar saviem tiesību aktiem un praksi ir dalībvalstu kompetence.*"

Turklāt priekšlikumam pievienotajā Ietekmes novērtējuma ziņojumā sniegts sīkāks subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa ievērošanas novērtējums¹⁷.

Komisija uzskata šo informāciju par pietiekamu, lai ļautu gan Savienības likumdevējam, gan valstu parlamentiem noteikt, vai konkrētais tiesību akta projekts atbilst subsidiaritātes principam.

5. SECINĀJUMI

Ņemot vērā iepriekš teikto, Komisija secina, ka tās 2016. gada 8. marta priekšlikums mērķtiecīgi pārskatīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā atbilst LES 5. panta 3. punktā paredzētajam subsidiaritātes principam un priekšlikumu nav nepieciešams atsaukt vai grozīt. Tādēļ Komisija to atstāj spēkā.

Komisija turpinās politisko dialogu ar visiem valstu parlamentiem par argumentiem, kas skar ko vairāk par atbilstību subsidiaritātes principam, un ir gatava iesaistīties diskusijā ar Eiropas Parlamentu un Padomi par paustajām bažām, lai varētu pieņemt paredzēto direktīvu.

¹⁷ Ziņojuma 2.6. punktā teikts: "*Tiesisko regulējumu attiecībā uz darba ņēmēju norīkošanu starp dalībvalstīm var noteikt tikai ES līmenī. Mērķis ir veicināt pārrobežu pakalpojumu sniegšanu, izmantojot darba ņēmēju norīkošanu darbā, uzlabojot norikoto darba ņēmēju uzņēmējās dalībvalstīs piemērojamo darba tirgus noteikumu skaidrību un pārskatāmību, un nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus pakalpojumu sniegšanai gan norīkojošajiem uzņēmumiem, gan vietējiem uzņēmumiem uzņēmējā dalībvalstī, nodrošinot arī norikoto darba ņēmēju pienācīgu aizsardzību, kamēr tie strādā uzņēmējā dalībvalstī. Uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 56. panta pamata ir pieļaujama ES rīcība direktīvas formā, ja tā sekmē pakalpojumu sniegšanas brīvību pāri robežām. Patlaban direktīva nodrošina visā ES vienveidīgus regulējumus, prasot stingrus aizsargājošus uzņēmējas dalībvalsts noteikumus, kas neatkarīgi no to būtības jāpiemēro norīkotajiem darba ņēmējiem. Tādēļ, pilnībā ievērojot subsidiaritātes principu, dalībvalstis un sociālie partneri attiecīgā līmenī paliek atbildīgi par darba tiesību normu noteikšanu, algu noteikšanas sistēmu organizēšanu un atalgojuma līmeņa un tā sastāvdaļu noteikšanu saskaņā ar saviem tiesību aktiem un praksi. Paredzētā iniciatīva šo pieeju nemaina. Tādējādi tā ievēro subsidiaritātes principu un proporcionalitātes principu un neiejaucas valsts iestāžu un sociālo partneru kompetencē.*"